

Dernæst troer jeg heller ikke, at den Frygt er begrundet, at der skulde blive en større Brændeviinsudskænkning, fordi man tillod Brændeviinshandel. Jeg mener tværtimod, at jo mere man indskrænker Udsalget af Brændeviin, desto mere blive Brændeviinshandel og Brændeviinsudskænkning i Forening bremte i Smug. Jeg skal derfor meget anbefale dette Forslag, nærmest fordi jeg anseer det for rigtigt, hensigtsmæssigt og nyttigt, medens jeg ikke kan see nogen Fare derved.

Indenrigsministeren: Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har meget rigtig angivet, at Grunden til, at Brændeviinshandlen ikke i 1857 blev frigiven paa samme Maade som næsten al anden Handel paa Landet, var den, at man frygtede for den Demoralisation, som Misbrug af Brændeviin kunde medføre, og for, at Brug og Misbrug af Brændeviin skulde tiltage ved den lettere Afgang til at forskaffe sig den. Naar den ærede Ordfører til Støtte for sit Forslag fremsatte den Bemærkning, at Herredsfogderne vare kjede af de nuværende Bestemmelser om Brændeviinshandel, troer jeg ikke, at dette var noget stærkt Argument for at vedtage Loven. Det, at Herredsfogderne eller Politimestrene ere besværede med at føre Tilsyn med ulovlig Handel med og Udskænkning af Brændeviin, og det, at de derved foranledigede Sager kunne være brydsomme for Herredsfogden som Dommer, kan ikke være af nogen Betydning. Ligesaalidt forekommer det mig, at det kan have nogen Betydning, at disse Sager staffe de kommunale Autoriteter, Sogneraadene og Amtsraadene, endeel Besvær, idet de skulde afgive Erklæring derom, eller at disse Sager høre til dem, som i størst Mængde indløbe til Indenrigsministeriet. Jeg skulde ganske vist personlig sætte stor Pris paa, at denne uhyre Strøm af Begjæringer om Bevilling til Brændeviinshandel standsede, men det forekommer mig ikke, at Hensynet dertil kan have nogensomhelst Betydning ligeoverfor det, som dog er og maa være det Væsentlige og det Æneste, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Frigivelse af Brændeviinshandel paa Landet vil virke demoraliserende paa Befolkningen eller ikke. Jeg

har allerede i forrige Samling hørt Leilighed til — og det var den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, der gav mig den — at udtale min Betragtning om disse Forhold. Den ærede Ordfører har meget rigtig giengivet, at min Hovedindvending imod Frigivelsen af Brændeviinshandlen var den, at jeg ikke antog, at man vilde have tilstrækkelige Midler til at kontrollere de ulovlige Brændeviinsudskænkninger. Jeg troer ikke, at Brændevinen vil blive forøret i synderlig større Mængde, fordi man kan kjøbe den nærmere ved sin Hølig istedetfor noget fjernere derfra, men jeg troer ganske vist, at det, som den ærede Ordfører kaldte for Smug, de ulovlige, skjulte Brændeviinsudskænkningsteder, i en ganske overordentlig Grad virker demoraliserende, og hvad jeg maa forlange for at kunne gaae ind paa en Frigivelse af Brændeviinshandlen, er nu, ligesom ifjor, en for mig betryggende Garanti imod, at disse Brændeviinshandler ikke blive misbrugte til ulovlig Brændeviinsudskænkning. Den ærede Ordfører har nævnt, og det med Rette, at Landpolitiet er svagt; ja, jeg troer, man tør sige, at Landpolitiet for Tiden næsten er magtesløst ligeoverfor de ulovlige Udsalgsteder. Endnu maa jeg gjøre opmærksom paa, at, skjøndt der ganske vist af Mange føles en stor Trang til at kunne erhverve Ret til at forhandle Brændeviin, og skjøndt der ganske vist hos en stor Deel af Befolkningen ikke er nogen Frygt tilstede for, at det vilde medføre uheldige Følger, er der paa den anden Side hos Befolkningen og hos de kommunale Autoriteter paa mange Steder en ganske overordentlig Frygt for at gaae videre, end man i dette Øieblik er gaaet. Vibnesbyrd derom foreligger i rigelig Mængde. Den ærede Ordfører har selv antydet, hvorledes de kommunale Autoriteter ofte stille sig ligeoverfor blot enkelte Andragender om Bevillinger til Brændeviinshandel, men det turde vel antages, at de samme kommunale Autoriteter vilde stille sig endnu bestemttere imod en ubetinget Frigivelse af Brændeviinshandlen, end de i dette Øieblik stille sig imod en enkeltviis Tillabelse ad Bevillingsveien til at udsælge Brændeviin. Det er imidlertid ikke alene fra Amtsraad, der foreligger Vidnesbyrd herom, men det er ogsaa fra Sogneraad, og ikke alene have Sogneraad fraraadet